

Vis mobilversjon

Sauer

- **Latinsk navn:** Ovis musimon (Latinsk navn på tamsau: Ovis Aries)
- **Familie:** oksefamilien
- **Rase:** Europeisk Mufflonsau (Europeisk villsau)

Visste du at...

...mer enn 200 saueraser er kjent?

...Mufflonværen har kraftige, krumme horn?

...Mufflonen stammer fra Middelhavsområdene?

...Den kan beite opp til 1,5 meter over bakken når den stiller seg på to?

...Søya er drektig i 5 måneder?

En flott mufflonværen fra Langedrag

Sauene på Langedrag

Sau eller får er en drøvtygger som hører til oksefamilien. Den er et av de vanligste husdyra og er avlet frem for kjøtt og ull. Hunnsauen kalles for søye eller sau, hannsauene væren, ungen lam og ettåringen gimber. En sau kan bli 8-12 år gammel, men blir normalt slakta før det. Det er flere teorier

om hvordan prosessen foregikk og hvordan sauene oppstod, men DNA-analyse har vist at den stammer fra den asiatiske mufflonen som nå finnes i fjellstrøkene i Tyrkia og sør i Iran,

Mufflonen er en vill ursau, og den europeiske er stamfar til alle moderne korthalede tamsauraser, som dansk hedefår, svensk gottlandsau, norsk spælsau og islandssau. Da den siste istiden var over, og menneskene trakk lenger nord, tok de moufflonsauene med seg som husdyr, og de korthalede rasene er de eldste her i Norden. Rasen er per i dag truet, og lever bare vilt noen få steder i Sør-Europa. Det finnes også bestander som er satt ut noen andre steder i Europa. Sauene har oppigjennom tidene gitt oss ull, skinn, mat og melk til ost (for eksempel feta og pecorino), og forskere har sett tegn på at selektiv avl etter ullkvalitet begynte for i hvert fall 6000 år siden.

Når det snakkes om norsk villsau er dette navnet misvisende, da denne rasen ikke er en opprinnelig vill art. Norsk villsau er forvillet utegangersau. Dette ser man blant annet på fargeforekomstene blant utegangersauene: den kan ha flere ulike fargevariasjoner, noe som aldri forekommer i en vill dyreflokk.

Karakteristisk for alle ville flokkdyr er at de har likt eksteriør og lik farge, for på den måten å kamufleres i det miljøet de naturlig hører hjemme i.

Menneskestyrt husdyravl har ikke tatt hensyn til dette, og derfor har vi fått helt andre farger på tamdyr enn på deres ville stamraser. Moufflonsauene har en rødlig mellombrun farge med mørk ål langs ryggen og lysere felter under magen, på beina og et lyst salformet merke på sidene hos værene. De har kort, stri ull og værene har store, krumme horn. Hannen hos sauene kalles vær eller bukk, hunnen søye eller tikke og avkommet lam.

Mufflonen er utrolig spenstig og godt tilpasset livet i fjellet. Derfor kan denne rasen overleve i vill tilstand side om side med rovdyr, spesielt i ulendt terreng. På grunn av denne rasens kvikkhet og gode instinkter, vil rovdyret ikke klare å jage etter flere mouffloner av gangen, men kun ta ut det svakeste individet.

Dermed er rovdyret faktisk med på å styrke flokken, siden bare de sterkeste overlever, mens de trege og syke ikke får mulighet til å føre disse egenskapene videre. I en tam, moderne saueflokk, vil sauene bli sprengt etter en tid, og for slitne til å løpe fra fare, kan de slaktes ned en etter en. Igjen ser man hvordan moderne husdyravl har svekket dyrets naturlige forsvar, siden mennesker ofte bare har profitt og produksjonseffektivitet i tankene i avlsarbeidet.

Som de andre husdyra på Langedrag, er mufflonen godt tilpasset livet her på fjellet, og er en nøysom og hardfør sau.

Vi har over 50 mufflonsauer på gården på Langedrag.